

Nr 137.

Av herr Rosén, om utredning och förslag angående skyldighet för svenska medborgare, som mottaga utnämning till riddare och kommendörer av ordnar, att lösa utnämningensbrev och erlægga härför stadgad stämpelavgift.

I en till 1922 års riksdag avlåten proposition, nr 224, föreslogos förhöjningar i åtskilliga stämpeltariffer, vilka förhöjningar påkallades dels av det statsfinansiella läget, dels av penningvärdets fall.

Då förslaget icke innefattade förhöjning av stämpelsatserna för utnämningensbrev för riddare och kommendörer av de särskilda ordnarna, hemställde herr Vindahl i en i första kammaren väckt motion, nr 143, bland annat, att dessa stämpelsatser måtte fördubblas.

I sitt betänkande, nr 34, anförde bevillningsutskottet, bland annat, att den av herr Vindahl föreslagna förhöjningen torde sakna praktisk betydelse, "enär sådana brev, enligt vad utskottet inhämtat, numera enligt vedertagen praxis i flertalet fall icke utlösas". Utskottet ansåg sig fördenskull icke kunna frångå Kungl. Maj:ts förslag om ifrågavarande avgifters bibehållande i oförändrat skick.

Till betänkandet fanns fogad en av åtta ledamöter avgiven reservation av följande lydelse:

"Den av utskottet inhämtade upplysningen, att utnämningensbrev för riddare och kommendörer av de särskilda ordnarna i regel icke utlösas, hade, enligt vår mening, bort föranleda utskottet att föreslå avlåtande av skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om utredning och förslag till utfärdande av sådana bestämmelser, att utnämningensbrev skola lösas av dem, som mottaga dylika utnämningar. Det måste nämligen anses oriktigt, att tillämpningen av stämpelförordningen i detta avseende skall vara beroende på godtycke från deras sida, som skulle erlægga stämpelavgiften.

Emellertid har ett inom utskottet i detta syfte framställt yrkande icke vunnit majoritet, och då motionen om dessa avgifters fördubbling icke berör frågan om åläggande för vederbörande att utlösa utnämningensbrev, läres ett skrivelseförslag icke kunna reservationsvis framställas. Vid sådant förhållande och då här förefinnes en möjlighet att kunna öka statsverkets inkomster, hava vi ansett oss böra fästa uppmärksamheten på saken, så att till nästa riksdag förslag i angiven riktning kan föreligga.

Vi anse likväl, att riksdagen i sammanhang med föreliggande förslag om fördubbling av åtskilliga andra stämpelavgifter bör fatta ståndpunkt även till herr

Vindhals motion, i vad den avser fördubbling av nu ifrågavarande stämpelavgifter.”

Reservanterna hemställde fördenskull, ”att riksdagen måtte, med bifall till herr Vindhals motion, I: 143, i vad densamma avser stämpelavgifterna för utnämningbrev för riddare och kommandörer av de särskilda ordnarna, besluta, att nämnda avgifter skola höjas till dubbla beloppen”.

Första kammaren biföll utskottets förslag, varemot andra kammaren biföll reservationen. Vid gemensam omröstning bifölls reservationen med 198 röster mot 139, och skulle stämpelsatserna för utnämningbrev för riddare och kommandörer sålunda höjas till dubbla beloppen.

Något sådant förslag, som i reservationen omnämnts, har emellertid icke av Kungl. Maj:t framlagts, ehuru den av bevillningsutskottet omnämnda praxis alltjämt fortfar. Då de inkomstkällor, som finnas, torde böra utnyttjas, synes riksdagen böra hos Kungl. Maj:t anhålla om utarbetande och framläggande av sådant förslag, som i den ovannämnda reservationen ansetts erforderligt för att råda bot på det missförhållandet, att det skall bero på de med nådevedermälen hugnade att själva avgöra, om de skola utlösa utnämningbrev eller ej. En sådan frihet från erläggande av en av riksdagen fastställd stämpelavgift lär icke vara tillfinnandes för enskilda personer utom huvudsakligen i sådana fall, då vederbörande kan förete vederbörligt intvåg om att han på grund av fattigdom är oförmögen att erlægga stämpelavgift. Något sådant skäl torde i allmänhet icke vara för handen i nu ifrågavarande avseende.

Antalet utmärkta män, som på olika områden nedlagt sådana förtjänster om fosterlandet, att en belöning med kommandörs- eller riddarvärdighet anses påkallad, är stätt i ständigt tillväxt. Då utmärkelser av denna art äro högt skattade, och då de i regel tillfalla personer, som befinna sig i sådan ekonomisk ställning, att stämpelavgiftens erläggande icke skulle vålla dem några svårigheter, synas sådana bestämmelser vara påkallade, att inhemska kommandörer och riddare av svenska ordnar åläggas att lösa utnämningbrev och erlægga härför stadgad stämpelavgift.

På grund av vad sålunda anförts får jag hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag till sådana bestämmelser, att de svenska medborgare, som mottaga utnämning till riddare och kommandörer av de särskilda ordnarna, åläggas skyldighet att lösa utnämningbrev och erlægga härför stadgad stämpelavgift.

Stockholm den 20 januari 1925.

Gustav Rosén.